

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

«НІ» та інші страшні слова...

Про межі у стосунках з

ДІТЬМИ.

Доктор Кароліна Малек

UNIwersytet
Warszawski

WYDZIAŁ NAUK
EKONOMICZNYCH

Що таке межі?

Межі:

- особисті, індивідуальні
- на рівні групи/спільноти

Для чого вони служать на індивідуальному рівні?

Захист, можливість піклуватися про свої потреби, реалізовувати свій потенціал, будувати свій імідж...

А межі на рівні групи/спільноти?

Межі — це принципи, які можна розуміти як риштування для реальності, що оточує дитину.

Чому межі є важливими у житті дитини?

Чіткі межі дають можливість вибудувати відчуття безпеки.

Вони навчають правильного функціонування у дитячому садочку, школі.

Мудрі принципи дозволяють упорядкувати світ, але не обмежують розвиток дитини.

Дитина вчиться поважати потреби інших людей.

За допомогою встановлених меж дитина може визначати і власні межі.

Вона може чітко повідомляти, коли хтось їх порушує.

Міфи навколо меж

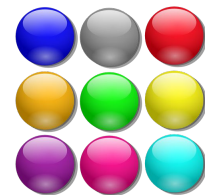
Установлені межі є джерелом стресу для дитини

Дитина сама знає, що їй потрібно і як найкраще цього досягти, тому потрібно просто дозволити їй це зробити.

з іншого боку

Дитина повинна беззаперечно слухатися дорослого. Я доросла людина, тому знаю краще.

Якщо я прийняв рішення, то воно непорушне, навіть я сам не можу його змінити, бо тоді дитина побачить, що я непослідовний.

Яка трудність часто виникає в опікунів/батьків?

1. Часом саме визначення меж буває нелегким —
«Не знаю, на що можна погоджуватися, а на що — ні...»

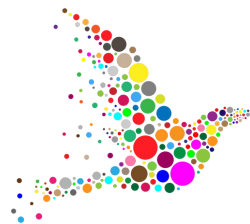
Ми різні. У кожного свої межі. Які у ВАС?

Що приховується «під» межами?

Цінності

Потреби

Звички...

Коли ми повідомляємо дитині правила/норми, чи є у нас ясність щодо того, на чому вони ґрунтуються?

Чи задумуємося ми над ними, чи радше робимо це «автоматично»?

Як ми можемо відповісти на питання дитини: «А чому я маю робити саме так?»

Коли ми знаємо, які саме, як зробити, щоб вони працювали?

Якщо межі для чогось потрібні, то їх перетин тягне за собою наслідки.

Покарання \neq наслідки

Чому ми як дорослі боїмося допускати те, щоб діти відчували наслідки своїх учинків?

Як розповідати дітям про межі? Які вони можуть бути?

Явні

Чіткі

Обговорені

Донесені під час демонстрації певної поведінки

Послідовні

Межі

Реакція на поведінку дитини та розмова про межі має відбуватися **не лише тоді, коли межі порушуються.**

Якщо, наприклад, дитина вчасно повертається з двору, вона може розраховувати на те, що коли наступного разу захоче піти на вулицю, батьки дозволять їй це зробити, бо знають, що можуть їй довіряти. Батьки говорять про це дитині. Якщо вона тепло вдягнеться в холодний день, то не замерзне.

Дитина повинна зрозуміти, що кожна її дія має наслідки, і від неї залежить, чи будуть вони приємними. Таким чином вона вчиться приймати раціональні рішення. Крім того, вона стає більш відповідальною.

Навчаємо меж

Чим раніше почнеться розмова з дітьми на цю тему, тим більші шанси на правильне навчання в цій галузі.

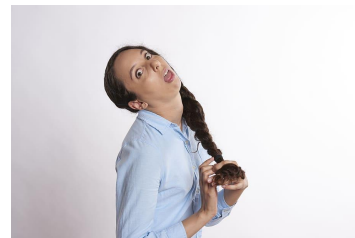
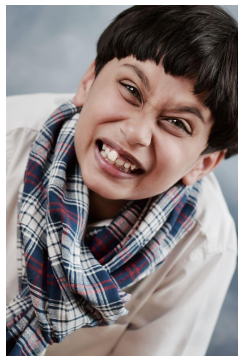
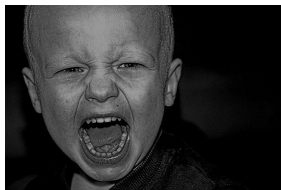
Дорослий повинен чітко донести правила, але також бути готовим розвіяти сумніви, нагадувати про безпеку дитини і стежити за нею не тільки тоді, коли вона намагається перейти встановлені межі, а й тоді, коли вона вчиться їх дотримуватися.

Якщо це навчання, то тут будуть камені спотикання...

Реакція дітей на встановлення меж також залежить від їхнього віку.

Іноді буває так, що порушення меж, пов'язане з розвитком дитини, є нормальною і необхідною поведінкою в її розвитку.

Динаміка розвитку

По-перше, усім властиво переступати межі:

- коли?

По-друге, у такій поведінці можуть бути свої специфічні функції -

- робота над автономією (дворічні діти та їхнє «НІ», підлітки)
- спостереження за суспільним життям (у когось по-іншому)
- узгодження правил (тут по-одному, у бабусі — по-іншому)
- необхідність побудови розуміння
- потреба в контактах/взаємовідносинах
- розрядка

Як реагувати, коли дитина переходить межі?

- Чітко, зрозуміло і СПОКІЙНО називайте те, що відбувається
- Поясніть, чому поведінка дитини не є нормальною
- Розкажіть про очікувану поведінку. Що повинно бути замість поведінки, яка спостерігається зараз.
- Розповідь про наслідки
- Наслідки не є покаранням — потрібно дозволити їх відчути

Не менш важливим є те, що ми самі доносимо до наших дітей, коли переступаємо встановлені межі.

- Особистий приклад, зокрема і прийняття відповідальності за наслідки.

Дякую